

Legal regulation of access to official documents (with reference to the European court of human rights practice)

Правове регулювання доступу до офіційних документів (на матеріалах практики Європейського суду з прав людини)

Dariia Marits

Key words:

information, private information, information relationships, official document, access to information, human rights, abuse of the law.

Ключові слова:

інформація, приватна інформація, інформаційні відносини, офіційний документ, доступ до інформації, права людини, зловживання правом.

Постановка проблеми. Право на доступ до інформації є одним із фундаментальних прав особи у будь-якій демократичній державі. Можливість доступу особи до офіційної інформації передбачає забезпечення особистих інтересів, які пов'язуються з можливістю реалізовувати свої права. Доступ як фізичних, так і юридичних осіб до офіційної інформації представляє собою основу здійснення суспільного контролю над діяльністю державних органів, органів місцевого самоврядування, громадських, політичних організацій тощо. Реалізація права на доступ до офіційної документації – це один з елементів механізму правового регулювання інформаційних відносин в Україні. Оскільки суспільні інформаційні відносини є різноманітними, інформація, що міститься в офіційній документації, кореспондується з видами інформації, доступ до якої гарантується національним законодавством. Однак нині залишаються не вирішеними ряд колізійних питань, що стосуються суб'єктного складу таких правових відносин, єдності підходів до розуміння поняття «офіційний документ» у правовій науці, порядку надання інформації, що мають приватний характер. Очевидність соціальної важливості права на доступ до офіційної інформації зумовлюється відкритістю і прозорістю діяльності суб'єктів владних повноважень і знижує можливості зловживанням правом із їх боку, а це підвищує рівень захищеності прав та свобод людини. Однак недоліки законодавчого регулювання цих правовідносин, зокрема, що виявляється у відсутності базових визначень понять, негативно відображаються на правозастосовній практиці. Зацікавлені особи відчують труднощі в реалізації та захисті своїх прав та інтересів. Саме ці фактори і зумовлюють науковий інтерес, що стосується проблем правового регулювання доступу до офіційної інформації.

Виклад основного матеріалу. Право на доступ до інформації регламентується Конституцією України, законами України «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації», «Про звернення громадян». Забезпечення рівності прав особи в інформаційній сфері і, безумовно, реалізація таких прав – це першочергове завдання законодавця у розробці законодавчих механізмів. Незважаючи на активний розвиток законодавства, що покликане врегульовувати інформаційну сферу, нині відсутні основні правові дефініції, які є широкочисливими, зокрема це стосується поняття «офіційний документ». Варто зазначити, що поділ документів на офіційні та неофіційні, а так і правовідносини, які виникали у сфері документообігу, досліджувалися представниками кримінального права. Як зазначає А.В. Діамантів, проблеми кримінальної відповідальності найчастіше не можуть бути правильно вирішені без встановлення статусу документа, оскільки у ряді випадків закон пов'язує питання відповідальності саме з цією обставиною¹. Так, ми погоджуємось і з точкою зору С. Литвинської, що однозначне тлумачення змісту поняття «офіційний документ» є досить важливим для сучасної науки і практики. Дослідженню цього поняття приділяють велику увагу в сучасній науковій доктрині, однак погляди документознавців, філологів, юристів тощо щодо формулювання дефініції цього терміна суттєво відрізняються².

¹ Діамантів А.В. Про зміст поняття офіційний документ. URL: <http://kharakterystyka.com/pro-zmist-ponyattya-ofitsijnij-dokument/> (дата звернення 20.04.2018 р.).

² Литвинська С. Поняття «офіційний документ»: теоретико-правовий аспект. Термінологія документознавства та суміжних галузей знань: зб. наук. пр. / Київський нац. ун-т культури і мистецтв; факультет державного управління і права. за заг. ред. В.В. Бездрабко. К. 2016. Вип. 9. С. 63.

У рекомендації Ради Європи N R (2002) 2 «Про доступ до офіційних документів» від 21 лютого 2002 р. пропонується дефініція офіційного документа, за якою це будь-яка інформація, яка є записаною в будь-якому вигляді, вироблена або отримана органами державної влади і пов'язана з будь-якою державною або адміністративною функцією, за винятком документів, які перебувають на стадії підготовки³. В електронній юридичній енциклопедії міститься таке тлумачення офіційного документа, як інформація, відомості чи дані, зафіксовані на папері, фотоплівці, магнітному диску та інших матеріальних носіях, що мають законодавчий, нормативний, директивний, або інформаційний характер. Приймається і поширюється (публікується, видається, надсилається) у встановленому порядку компетентними державними органами або відповідною посадовою, (службовою) особою. Адресований невизначеному колу осіб або окремому особі, органу, установі, організації тощо. Офіційний документ може містити загальнозначущі та обов'язкові для виконання норми і правила щодо змісту, форми, завдань, функцій, параметрів і процедур діяльності органів законодавчої, виконавчої та судової влади, їх посад, (службових) осіб, а також іншу загальну або індивідуальну, правову, управлінську, статистичну інформацію тощо. До категорії офіційних належать також документи, які від імені держави засвідчують відповідні права їх власників, певні факти, події, що мають юридичне значення⁴.

Не можна оминати і позицію Верховного Суду України (далі – ВСУ), в контексті питання, що варто розуміти під офіційним документом. Оскільки, згідно із ч. 5 ст. 13 Закону України «Про забезпечення права на справедливий суд» висновки щодо застосування норм права, викладені у постановах Верховного Суду України, враховуються іншими судами загальної юрисдикції при застосуванні таких норм права. Суд має право відступити від правової позиції, викладеної у висновках Верховного Суду України, з одночасним наведенням відповідних мотивів. Водночас зазначимо, що такі роз'яснення ВСУ стосуються кримінального провадження в аспекті визначення ознак офіційного документа як предмета службового підроблення. Отже, для визнання офіційним у рамках кримінального провадження суд має встановити такі моменти: 1) документ має бути складений, виданий або завірений відповідною особою в межах її професійної або службової компетенції за визначеною законом формою та з відповідними реквізитами; 2) зафіксована в такому документі інформація повинна мати юридично значущий характер – підтверджені або засвідчені нею конкретні події, явища або факти мають викликати або бути здатними спричинити наслідки правового характеру у вигляді виникнення (реалізації), зміни або припинення певних прав та/або обов'язків. Якщо хоч б одна із зазначених умов не дотримується, документ не може бути визнаний офіційним і, отже, про здійснення особою службового підроблення мова йти не може⁵. Однак, зважаючи на предмет правового регулювання Кримінального кодексу України, таке тлумачення навряд чи має універсальний характер і може поширюватись на всі суспільні відносини. Тому видається, що необхідно сформулювати легальне визначення поняття офіційного документа, яке донині відсутнє у законодавстві, яке б мало загальний характер. Дії осіб, які пов'язані з офіційною документацією, не завжди пов'язуються із настанням кримінальної відповідальності в результаті підробки або фальсифікації такої документації. Як зазначає В. Жук, офіційним є лише документ, який засвідчує факти, що мають юридичне значення, тобто такі, які породжують, змінюють чи припиняють певні правовідносини⁶. З юридичної точки зору, важливим є питання про розмежування понять «документ» та «офіційний документ». Так, документ – це носій будь-якої інформації. А правова природа офіційного документу виявляється більш складною. Службовий документ – офіційно зареєстрований службою діловодства або відповідним чином засвідчений документ, що одержаний чи створений установою у процесі її діяльності та має відповідні реквізити. Так, офіційність документу залежить і від виду інформації, що він містить (відкриту або з обмеженим доступом). Водночас структура документу має важливе значення. Водночас, як зазначає М.С. Гончаров, наводячи матеріали судової справи, виписки з медичних карт і направлення на Медико-соціальну експертну комісію (МСЕК), не спричиняють і не здатні спричинити будь-яких наслідків правового характеру, хоча складені належним чином і містять необхідні реквізити, оскільки слугують для реалізації права хворого лише на звернення до (МСЕК), яка самостійно

³ Рекомендації Ради Європи N R (2002) 2 «Про доступ до офіційних документів» від 21 лютого 2002 р. URL: <http://cons.parus.ua/map/doc/06XP382B9B/Rekomendatsiyi-Radi-levropi---20022-Pro-dostup-do-ofitsiynikh-dokumentiv.html> (дата звернення 18.04.2018 р).

⁴ Електронна юридична енциклопедія. URL: http://leksika.com.ua/18410413/legal/ofitsiyniy_dokument. (дата звернення 18.04.2018 р).

⁵ ВСУ роз'яснив, що вважати офіційним документом, а що ні. URL: <https://ligazakon.net/lawnews/doc/EN153643-OFITSIYNI-DOKUMENTY?type=er> (дата звернення 18.04.2018 р).

⁶ Жук В. Фальсифікація з плутаниною. URL: http://zib.com.ua/ru/3177-falsifikaciya_z_plutaniyoyu.html (дата звернення 10.04.2018 р).

приймає рішення про встановлення або невстановлення інвалідності⁷. Теза про те, що виписка з медичної карти, на підставі якої зацікавлена особа має право звернутись до МСЕК, не є офіційним документом, є доволі суперечливою. Так, дійсно остаточне рішення про втрату особою працездатності або ж становлення її групи інвалідності призначається комісією МСЕК. Однак правовою підставою звернення до МСЕК є саме виписка з медичної карти, за її відсутності таке звернення є неможливим. Тому такий документ породжує виникнення нових прав та обов'язків між суб'єктом звернення та МСЕК. Отже, на наш погляд, **офіційний документ** – це документ, що видається, складається чи посвідчуються повноважними особами, органів державної влади, місцевого самоврядування, органів виконавчої влади, об'єднань громадян, юридичних осіб незалежно від форми власності та організаційно-правової форми, а також окремими громадянами, у тому числі самозайнятими особами, яким згідно із законом надано право у зв'язку з їх професійною чи службовою діяльністю складати, видавати чи посвідчувати певні види документів, що складені з дотриманням визначених законом форм та містять передбачені законом реквізити, що містить інформацію, про певні юридичні факти, настання яких призводить до виникнення, зміни або припинення прав та/або обов'язків учасників правових відносин.

Так, доступ до офіційної документації кореспондується із правом на одержання певної інформації. Отже, таке право ґрунтується на таких принципах: 1) гарантованість права на інформацію; 2) правомірність одержання, використання, поширення, зберігання та захисту інформації; 3) відкритість, доступність інформації, свобода обміну інформацією. Крім того, як визначається у ст. 3 Закону України «Про інформацію» (далі – Закон) основним напрямом державної інформаційної політики є забезпечення доступу кожного до інформації. Так, законодавець у ст. 5 Закону визначає, що слід розуміти під правом на інформацію: можливість вільного одержання, використання, поширення, зберігання та захисту інформації, необхідної для реалізації своїх прав, свобод і законних інтересів. Держава гарантує всім суб'єктам інформаційних відносин рівні права і можливості доступу до інформації. Ніхто не може обмежувати права особи у виборі форм і джерел одержання інформації, за винятком випадків, передбачених законом. Так, у ст. 24 Декларації принципів «Побудова інформаційного суспільства – глобальне завдання у новому тисячолітті» від 12.12.2003 р. забезпечується можливість кожному мати доступ до інформації, ідеям та знанням, вносити в ці галузі свій вклад виявляється необхідним елементом відкритого для всіх інформаційного суспільства⁸.

По суті, реалізація права на доступ до інформації, залежить від сфери суспільних відносин і стосується конкретного виду інформації. Однак, як впливає із змісту ст. 10 Закону, перелік видів інформації за змістом є невичерпним. Видається, реалізація такого права може відбуватись як в активній, так і пасивній формі. Активна форма передбачає свідоме прагнення особи отримати певну інформацію, зокрема у визначеній законом процесуальній формі шляхом подання запиту або звернення. Пасивна ж форма передбачає отримання будь-якої інформації протягом життя особи з різних джерел без свідомого прагнення особи отримати таку інформацію. Якщо вести мову про процедуру подання запитів або звернень, то зазначимо, що в Рекомендаціях Ради Європи N R (2002)2 «Про доступ до офіційних документів» від 21 лютого 2002 р. прямо передбачений обов'язок держав-членів гарантувати кожній особі, після здійснення нею запиту, право доступу до офіційних документів, які є в розпорядженні органів державної влади. Цей принцип має застосовуватись без жодної дискримінації, у тому числі й за ознакою державної належності. Водночас, що стосується обмежень, то вони повинні бути чітко визначені в законодавстві, бути необхідними в демократичному суспільстві і пропорційними меті захисту. Так, зазначимо, що отримання певної інформації не може відбуватись знеособлено (анонімно). Однак, якщо проаналізувати зміст ст. 4 Закону України «Про інформацію», законодавець не визначив серед суб'єктів інформаційних відносин іноземців, осіб без громадянства, державу Україну, інші держави. У ст. 34 Конституції України зазначається, що **кожен** має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб – на свій розсуд. Отже, між двома нормами існує правова колізія, оскільки Закон визначає вичерпний перелік суб'єктів, які наділені таким правом, а Конституція містить положення, що таким правом наділяється кожен.

Так, поняття «право на доступ до інформації» видається досить багатоаспектним, і хоча законодавець оперує цим терміном, легальне його визначення відсутнє у законодавстві. Розробка визначення цього поняття певною мірою пов'язується з механізмом реалізації права на доступ до інформації. Багатогранність інформаційних відносин і можливість реалізації права доступу до інформації зумовлюється необхідністю

⁷ Гончаров М.С. Що є офіційним документом? URL: <http://ukrreal.info/ru/suspilstvo/85941-scho-e-ofitsynim-dokumentom-pozitsiya-verkhovnogo-sudu-ukraini> (дата звернення 10.04.2018 р.).

⁸ Декларація принципів «Побудова інформаційного суспільства – глобальне завдання у новому тисячолітті» від 12.12.2003 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_57 (дата звернення 10.04.2018 р.).

системного вивчення проблем правового регулювання цієї сфери, виявлення прогалин, вивчення досвіду судової практики країн Європейського Союзу.

У зв'язку з цим наведемо наступне рішення Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ).

Так, у період між 1977 і 1992 рр. у Гетеборзькому університеті був проведений науково-дослідний проєкт у сфері психоневрології, який було зосереджено на вивченні синдрому дефіциту уваги і гіперактивності у дітей. Метою було з'ясувати його значення і пов'язані з ним проблеми у довгостроковій перспективі. Батьки групи, яка нараховувала сто сорок одну дитину дошкільного віку, добровільно погодилися взяти участь у дослідженні, яке потім проводилось кожні три роки. Батькам, а пізніше і молодим людям особисто, були надані гарантії повної конфіденційності. Матеріали під назвою «Гетеборзьке дослідження» були багатотомними і склались із великої кількості записів, результатів тестів, відповідей проведених опитувань, анкет, відео- та аудіокасет. Вони містили дуже велику кількість приватної інформації вразливого характеру про дітей та їхніх родичів. Матеріали зберігались на факультеті дитячої та підліткової психіатрії, керівником якого був заявник. Проєкт був започаткований і розпочатий іншими дослідниками, але в подальшому заявник взяв на себе відповідальність за завершення дослідження. Комітет з етики Гетеборзького університету визначив як умову, щоб конфіденційна інформація про осіб, які беруть участь у дослідженні, була доступною тільки заявнику та його співробітникам, а тому він пообіцяв пацієнтам і їх батькам абсолютну конфіденційність. Цей факт було оскаржено Урядом⁹.

У лютому 2002 р. соціолог К. подала запит на доступ до базових матеріалів. У липні 2002 р. педіатр Е. також подав запит про отримання доступу до матеріалів. Університет відхилив обидва запити. К і Е оскаржили таке рішення до Адміністративного апеляційного суду. У двох окремих рішеннях від 6 лютого 2003 р. Адміністративний апеляційний суд визнав, що К. і Е. довели законний інтерес в отриманні доступу до матеріалів, про які йдеться. Таким чином, К. і Е. варто надати доступ, але на умовах, визначених Гетеборзьким університетом, із метою захисту інтересів зацікавлених осіб та відповідно до різних положень Закону «Про таємницю».

Так, К. і Е. було встановлено шість умов для доступу до запитуваних документів (не дозволяється вносити копії з приміщення; стенограми наданих документів будуть знищені після проведеного проєкту, тощо). За рішенням університету, К. і Е. мали отримати доступ до документів у приміщенні університету на зазначеній вулиці. Від заявника вимагалось організувати доступність документів на той час для їх отримання та забезпечити, щоб усі ключі від кабінетів, в яких зберігались матеріали, було передано П. Заявник відповів, що не має наміру передавати П. ні матеріали, ні ключі. В результаті нового обговорення на Раді університету було вирішено відмовити К. у наданні доступу до документації, оскільки відсутній взаємозв'язок між дослідженням К. і дослідницьким проєктом, який вона зазначила в суді. Так, і щодо Е. було зазначено, що його діяльність та посада не виправдовує надання йому доступу до матеріалів, навіть з урахуванням обмежень. Такі рішення університету 4 травня 2004 року були скасовані двома окремими рішеннями Адміністративного апеляційного суду. Тим часом, за словами заявника, у вихідні дні з 7 по 9 травня 2004 р. троє його колег знищили матеріали дослідження.

27 червня 2005 р. районний суд визнав заявника винним у зловживанні службовим становищем. Його було засуджено до умовного терміну покарання і присуджено сплатити штраф у розмірі 50 неоподатковуваних добових доходів розміром в 750 шведських крон (приблизно 4000 євро). Трьох службовців, які знищили матеріали дослідження, було визнано винними у скоєнні правопорушення у формі вилучення документів, засуджено до умовного терміну покарання і накладено штраф.

Так, по суті наведеної справи, ми маємо на меті з'ясувати такі питання: 1) кому належить право власності на матеріали досліджень? 2) як співвідноситься право однієї особи на реалізацію доступу до інформації, що міститься в офіційному документі, з обов'язком іншої особи зберігати лікарську таємницю? 3) яким чином забезпечуються приватні права осіб та конфіденційні відомості, щодо них? 4) яке правове регулювання обмежень щодо доступу до офіційних документів та їх надання, залежно від правового режиму інформації, що у них міститься?

Отже, реалізуючи надане право на доступ до інформації, що міститься в офіційних документах, ніяким чином не повинні зачіпатись законні права та інтереси інших осіб. *Право на доступ до інформації* – це право, що ґрунтується на рівних умовах для всіх суб'єктів інформаційних відносин, на вільний пошук,

⁹ Рішення Європейського суду з прав людини щодо доступу до інформації / За заг. ред. Шевченка Т.С., Павліченка О.М. К.: ФОП Москаленко О.М., 2015. Справа «Гіллберг проти Швеції» (Рішення. Страсбург. 3 квітня 2012 р.). С. 152.

ознайомлення, отримання, збирання, зберігання, використання інформації, всіма не забороненими законом способами. Право на доступ до офіційних документів є однією з правомочностей реалізації права на доступ до інформації. Таким чином, вважаємо, що *право на доступ до офіційної документації можна класифікувати за такими критеріями*: 1) за видом інформації, що запитується та її зміст; 2) за суб'єктом складом; 3) за строком (тимчасовий, строковий, безстроковий характер); 4) за правовою підставою надання інформації; 5) за правовим режимом доступу до інформації (відкрита та інформація з обмеженим доступом). Так, якщо в матеріалах дослідження міститься конфіденційна інформація про осіб, що брали участь у дослідженні, і матеріали, які були отримані в результаті проведення дослідження, містили багато приватної інформації, означає, що у таких відносинах обов'язком лікарів було дотримання лікарської таємниці. Однак предметом запиту зацікавлених осіб було з'ясування неприватної інформації про осіб і розкриття діагнозу кожної з них, а з'ясування методів дослідження і ознайомлення з відповідними результатами експерименту. Таким чином, обмеження прав запитувачів у доступі до інформації, що містилась у офіційних документах медичного характеру, стосувалась лише приватної інформації про учасників дослідження (прізвище, ім'я, вік, стать, місце проживання, діагноз дитини, приватна інформація про батьків дитини). Так, якщо звернутись до національного законодавства, зокрема до положень Закону України «Про інформацію» то обмеження в доступі стосуються лише інформації, яка міститься в документі, а не сам документ. Якщо такий офіційний документ містить одночасно інформацію, яка є обмеженою в доступі (конфіденційну інформацію), і відкриту інформацію. То у такому разі, частина конфіденційних відомостей, що міститься у такому документі підлягає ретушуванню, і таким чином права та інтереси учасників експерименту не будуть порушені і не буде можливості жодним чином їх ідентифікувати. І за таких умов не будуть порушуватись права інших осіб у доступі до інформації. Розглядаючи питання права власності на медичну інформацію, необхідно виходити із суб'єктного складу таких правовідносин і яким чином такі відносини опосередковуються. Так, суб'єктами виступають фізична особа – пацієнт так і юридична особа – медичний заклад (будь-якої форми власності) або науково-дослідний інститут. На думку О.Г. Марценюка, медичні установи зобов'язані зберігати інформацію про особу у відповідно встановленому режимі доступу, крім загальної статистичної інформації. Вся інша медична інформація визнається власністю самої юридичної особи, на яку покладається встановлення режиму зберігання, використання, поширення конфіденційної інформації. Така інформація є перспективною для отримання нового наукового знання, яке буде використовуватися для прогресу медичної науки та поліпшення якості надання медичної допомоги іншим особам¹⁰. Таким чином, вся нова інформація та знання, які були отримані в результаті проведених досліджень, належать юридичній особі, в якій проводились такі дослідження та за рахунок якої використовувалась матеріально – технічна база для здійснення такої діяльності. Звісно, якщо участь у наукових дослідженнях беруть кілька юридичних осіб, то їх майнові права на результат такої діяльності може визначатись згідно умов укладеного договору.

Отже, підводячи підсумки, відзначимо основні *висновки*, до яких ми прийшли, в результаті написання цієї статті. Так, 1) доступ до інформації та доступ до офіційного документу не є тотожними поняттями; 2) офіційним може визнаватись лише той документ, що містить інформацію про такі юридичні факти, які впливають на виникнення, зміну або припинення прав та/або обов'язків учасників правових відносин; 3) право на доступ до офіційної документації є похідним правом від права на доступ до інформації загалом та виступає одним з елементів механізму правового регулювання інформаційних правових відносин; 4) режим обмеженого доступу до інформації, зокрема конфіденційної, не означає заборону або відмову в доступі до офіційного документу, який містить таку інформацію, за умови, якщо такий документ містить відкриту інформацію; 5) право власності на медичну інформацію, яка отримана в результаті проведених досліджень, належить юридичній особі, в якій і коштом якої проводились дослідження, якщо інше не зумовлено договором між юридичною особою та пацієнтом/пацієнтами або іншими особами; 6) пацієнт має право на збереження конфіденційної інформації щодо себе або навпаки має право дозволяти використання такої інформації; 7) право осіб на доступ до офіційних документів, не має порушувати прав інших осіб, якщо інформація, яка в них міститься, має приватний характер та не підлягає розголошенню; 8) обмеження права на доступ до інформації, що міститься в офіційному медичному документі, зумовлюються конфіденційним характером відомостей, які стосуються конкретної фізичної особи.

¹⁰ Марценюк О.Г. Права фізичних і юридичних осіб на медичну конфіденційну інформацію. Медичне право України: правовий статус пацієнтів в Україні та його законодавче забезпечення (генезис, розвиток, проблеми і перспективи вдосконалення). Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (17–18.04.2008 р., м. Львів). С. 170–171.

Анотація

Стаття присвячена правовому регулюванню доступу до офіційних документів, які містять конфіденційну інформацію. Дослідження ґрунтується на матеріалах практики Європейського суду з прав людини та вітчизняному законодавстві. Зважаючи на відсутність визначення поняття «офіційний документ» у правових відносинах, у статті пропонується універсальне визначення цього поняття, визначені критерії, що зумовлюють порядок правомірного доступу до інформації, що міститься в офіційному документі. У статті підіймається ряд питань, що пов'язуються зі співвідношенням права на доступ до інформації та обов'язку зберігати професійну таємницю, правового регулювання обмежень щодо доступу до офіційних документів, порядку забезпечення інформаційної приватності особи.

Summary

The article is devoted to the regulation of access to official documents containing the confidential information. The research is based on the European court of human rights practice and domestic laws. Given the lack of definition of the official document in legal relations, the article offers a universal definition of this concept. The criteria that determine the order of rightful access to information contained in the official document are defined. The article reveals some issues relating to access to information and obligation to keep professional secrecy, legal regulation of the access to official documents, a course of action to provide informational privacy of an individual.

Використана література:

1. Діамантів А.В. Про зміст поняття офіційний документ. URL: <http://kharakterystyka.com/pro-zmist-ponyattya-ofitsijnij-dokument/> (дата звернення 20.04.2018 р.).
2. Литвинська С. Поняття «офіційний документ»: теоретико-правовий аспект. Термінологія документознавства та суміжних галузей знань: зб. наук. пр. / Київський нац. ун-т культури і мистецтв; факультет державного управління і права. за аг. ред. В.В. Бездрабко. К. 2016. Вип. 9. С. 63–65.
3. Рекомендації Ради Європи N R (2002) 2 «Про доступ до офіційних документів» від 21 лютого 2002 р. URL: <http://cons.parus.ua/map/doc/06XP382B9B/Rekomendatsiyi-Radi-levropi---20022-Pro-dostup-do-ofitsiikh-dokumentiv.html> (дата звернення 18.04.2018 р.).
4. Електронна юридична енциклопедія. URL: http://leksika.com.ua/18410413/legal/ofitsiyniy_dokument (дата звернення 18.04.2018 р.).
5. ВСУ роз'яснив, що вважати офіційним документом, а що ні. URL: <https://ligazakon.net/lawnews/doc/EN153643-OFITSIYNI-DOKUMENTY?type=er>. (дата звернення 18.04.2018 р.).
6. Жук В. Фальсифікація з плутаниною. URL: http://zib.com.ua/ru/3177-falsifikaciya_z_plutaninoyu.html. (дата звернення 10.04.2018 р.).
7. Гончаров М.С. Що є офіційним документом? URL: <http://ukreal.info/ru/suspilstvo/85941-scho-e-ofitsiynim-dokumentom-rozitsiya-verkhovnogo-sudu-ukraini> (дата звернення 10.04.2018 р.).
8. Декларація принципів «Побудова інформаційного суспільства – глобальне завдання у новому тисячолітті» від 12.12.2003 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_c57 (дата звернення 10.04.2018 р.).
9. Рішення Європейського суду з прав людини щодо доступу до інформації / За заг. ред. Шевченка Т.С., Павліченка О.М. К.: ФОП Москаленко О.М., 2015. Справа «Гіллберг проти Швеції» (Рішення. Страсбург. 3 квітня 2012 р.). С. 152–183.
10. Марценюк О.Г. Права фізичних і юридичних осіб на медичну конфіденційну інформацію. Медичне право України: правовий статус пацієнтів в Україні та його законодавче забезпечення (генезис, розвиток, проблеми і перспективи вдосконалення). Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (17–18.04.2008 р., м. Львів). С. 166–171.

Dariia Marits,

*PhD in Juridical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of Information Law department,
and Rights of Intellectual Property
National Technical University of Ukraine
«Kyiv Polytechnic Institute after Igor Sikorsky»*